

Tariffnemnda
post@nemndene.no

Vår dato: 06.09.2022
Deres dato: [Deres dato]
Vår referanse: [Vår ref]
Deres referanse: 2022/06

Høring – begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge

1. Innledning

Det vises til høringsbrev fra Tariffnemnda vedrørende begjæring om fortsatt delvis allmenngjøring av tariffavtale for byggeplass og utkast til ny forskrift. Høringsfristen er 9. september 2022.

Byggenæringens Landsforening (BNL) er en av de største landsforeningene i NHO med tariffansvar for Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB). BNL er en paraplyorganisasjon for 14 bransjer innen byggenæringen og representerer over 4100 bedrifter som sysselsetter mer enn 74 000 ansatte.

BNL støtter en videreføring av allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i samsvar med utkast til ny forskrift.

BNL arbeider aktivt for seriøsitet i byggenæringen, og anser fortsatt allmenngjøring av byggfagsoverenskomsten som et viktig og nødvendig virkemiddel i kampen mot useriøsitet i byggenæringen.

Videre ønsker vi å fremheve at allmenngjøring av minstelønn og bestemmelsene om dekning av utgifter til reise, kost og losji i tariffavtalene er et sentralt virkemiddel for å sikre at bedriftene konkurrerer på like vilkår. Det er et av formålene med allmenngjøring å hindre konkurransevridning til ulempe for det norske markedet, jf. lov om allmenngjøring § 1. Mange av våre bedrifter opplever å bli utkonkurrert av useriøse bedrifter.

På denne bakgrunn anser vi det av stor samfunnsmessig betydning at allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser videreføres.

2. Kommentarer til utkastet til forskrift

2.1 Utgangspunkt

Dersom Tariffnemnda kommer til at det er grunnlag for videreføring av forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge, slutter BNL seg til oppjustering av satsene og angivelsen av virkeområdet for forskriften, i tråd med utkastet. BNL har imidlertid visse merknader til de øvrige foreslåtte endringene, jf. nedenfor.

2.2 Forslagets § 4 – Lønnsbestemmelser

BNL støtter forslaget om å klargjøre hvem som anses som fagarbeider i forskriftens lønnsbestemmelse § 4.

2.3 Forslagets § 6 – Reise, kost og losji

BNL mener forslaget § 6 første ledd er en tydeliggjøring og støtter det - selv om vi ikke deler Arbeidstilsynets oppfatning om at nåværende bestemmelse kun kan forstås som et pålegg om å inngå avtale om utgiftsdekning.

Når det gjelder forslaget § 6 andre ledd, foreslår BNL at dette leddet gis samme ordlyd som FOB § 7-2 nr.

1. Vi er oppmerksomme på at bestemmelsen i FOB forutsetter at det finnes en tillitsvalgt i virksomheten.

Vi mener imidlertid dette ikke er til hinder for at tilsvarende ordlyd tas inn i forskriften og viser til at

arbeidsmiljøloven bruker tilsvarende begrep og at det i den sammenheng skal forstås i utvidet forstand. Vi

viser også til at dagens forskriftstekst forutsetter at det inngås en avtale uten å spesifisere hvem som er

avtaleparter. Vi legger til grunn at slik avtale allerede i dag inngås mellom arbeidsgiver og ansatt representant.

Ordlyden i forslaget § 6 andre ledd blir dermed:

"Før bedriften sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal ordninger vedrørende kost og losji være avtalt. Hovedregel er at arbeidsgiver holder kost og losji. For øvrig kan de tillitsvalgte og bedriften avtale andre ordninger vedrørende kost og losji, som fast diettsats, betaling etter regning mv."]

2.4 Forslagets § 7 - arbeidstøy

Forslaget til ny ordlyd i § 7 samsvarer ikke med ordlyden i Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) § 2-11 om arbeidstøy. Ordlyden i FOB § 2-11 er følgende:

"Bedriften holder nødvendig, firmamerket arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplass. Med nødvendig arbeidstøy menes tilpasset ordinært arbeidstøy til kvinner og menn der unisex-modell ikke er tilfredsstillende, varmetøy, regntøy og hansker. Det er en forutsetning at arbeidstøyet tilfredsstiller nødvendige HMS-krav, og at dette er praktisk mulig og økonomisk forsvarlig [...]"

Den foreslåtte ordlyden i forskriften er for absolutt formulert fordi den ikke inneholder reservasjonene om at arbeidstøyet skal tilfredsstillende HMS-krav og at det er praktisk mulig og økonomisk forsvarlig.

BNL er av den oppfatning at det må være samsvar forskriftens regulering og tariffavtalen som ligger til grunn for den. Etter BNLs syn må derfor tariffavtalens ordlyd benyttes i forskriften.

3. Kommentarer til Arbeidstilsynets brev

I brev av 1. april 2022 skriver Arbeidstilsynet at de opplever det som utfordrende å håndheve enkelte av bestemmelsene i forskriftene om allmenngjøring fordi det kan være tolkningstvil knyttet til forståelsen av bestemmelsene. Arbeidstilsynet ber om at forskriftene i større grad kan anvendes på selvstendig grunnlag og at ordlydens betydning i forskriftene tillegges større vekt – fremfor å se hen til de underliggende tariffavtalene.

Selv om BNL har forståelse for at det til tider kan være utfordrende å håndheve enkelte av bestemmelsene i forskriftene om allmenngjøring, minner vi om at allmenngjøring av tariffavtale innebærer at hele eller deler av landsomfattende tariffavtale blir forskriftsfestet. På den måten blir hele eller deler av tariffavtalen gjort gjeldende for alle som arbeider innen bransjen, dvs. også for de uorganiserte arbeidstakere. Det innebærer at enkelte av tariffavtalens individuelle bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår vil gjelde som ufravikelige minstevilkår.

Tariffavtalen og partenes forståelse av den, blir derfor svært viktig tolkningsmoment i forståelse av tilsvarende bestemmelse i forskriftene om allmenngjøring. Tolkning av forskriften kan derfor ikke løsrives fra de underliggende tariffavtalene uten helt å bryte med metodikken som ligger grunn for reguleringen av forskriften. Etter BNLs syn blir det derfor feil når Arbeidstilsynet ber om at samme metode som ligger til grunn ved tolkning av arbeidsmiljøforskriftene skal brukes ved tolkning av forskrift om allmenngjøring.

Til tross for håndhevningsutfordringene Arbeidstilsynet peker på, er BNL ikke enig i en reguleringsmetodikk som gjør forskriftene mer selvstendige i forhold til tariffavtalene som ligger til grunn for forskriftene.

Vennlig hilsen

Byggenæringens Landsforening



Nina Solli

Administrerende direktør